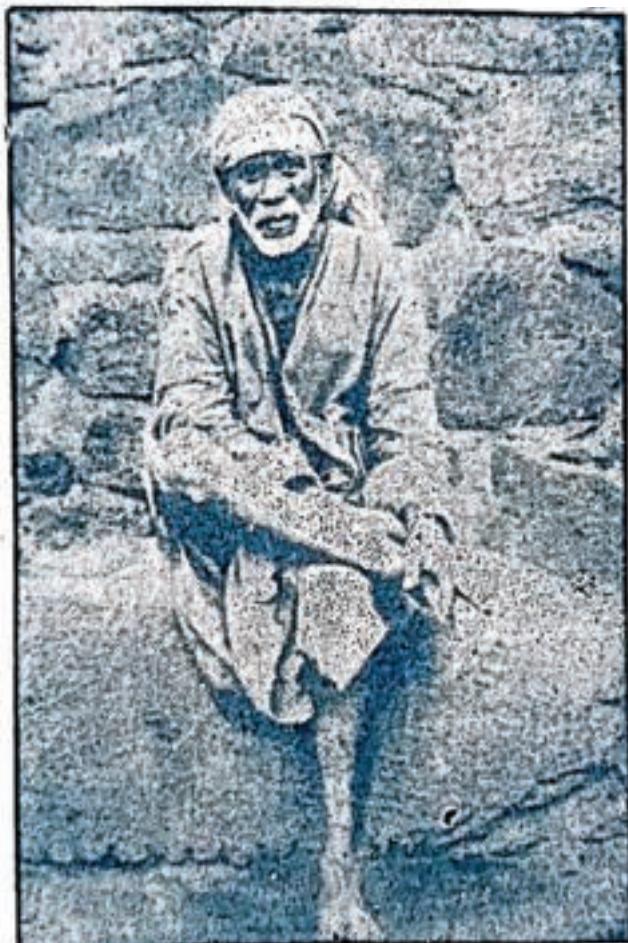

श्रीसाईनाथ प्रसन्न

श्री साईलीला —•मासिक•

वपे १८] शक १८६३ चैत्र, वेशाख, जेष्ठ [अक १-२-३

वाचा वाचा, निशिदिनो मना बोल रे बोल वाचा ॥
वाचा नार्मा, कितितरी असे दिन्य जादू आचाचा ॥

वा वालिश्यं त्यज शरण जा त्या न भूपा नचाचा ॥
वा वाचा ना, तुज यमगृहा जाचाचा ॥

नछिनदिलगतजलमातितरलम् । तद्वज्जीवनमतिशयचपलम् ॥
क्षुणमपि सज्जनसंगतिरेका । भवति भवार्णवतरणे नौका ॥१॥

—शंकराचार्य

संपादकः- रामचंद्र वासुदेव घेसास

अनुक्रमणिका

संपादकीय
स्फुट	३६५
शिंडीवृत्त	३७८
श्रीसाईगाथामृत	१—१४
अनुभव	७३

श्रीसाईभक्तांस विनंती

साईलीलेचे वर्ष चैत्र महिन्यापासून सुरु होते. तरी अंक सुरु करणे ज्ञाल्यासु चैत्रापासून वर्गणीदार झाले पाहिजे.

भक्तांनी आपले अनुभव श्री साईलीलेत प्रसिद्ध करण्याकरितां कृपाकरून खालीला पत्त्यावर पाठवावेत. ज्यांना आपले नांव प्रसिद्ध होणे नको असेल त्यांनी आपले टोण्या नांव व आपला पत्ता कळवावा म्हणजे तशी व्यवस्था होईल.

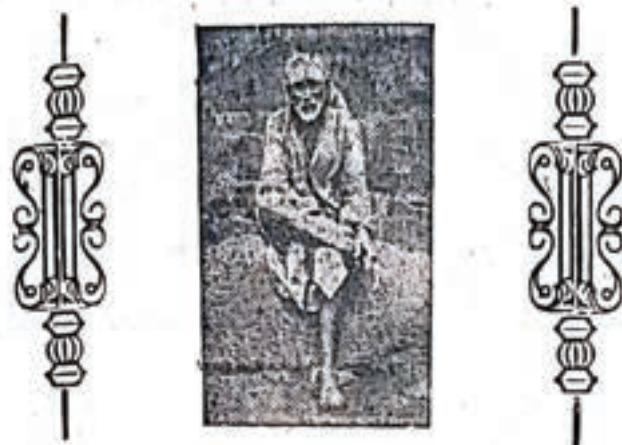
पुष्कळ भक्तमंडळीच्या पत्त्यांत फेरफार ज्ञाल्यामुळे खांना पोषांतून पाठविलेल्या उत्सवांच्या निमंत्रणपत्रिका व प्रसाद न पोहचतां परत येतात. तरी कृपा करून त्यांनी आपले पते फेरबदल ज्ञाल्यास ऑ. चिटणीस रा. रा. श्री. ना. खारकर, ३७ चरऱ्या रोड, ठाणे यांस कळवावे.

वर्गणीदारांस विनंती

ज्यांनी चालू सालची म्हणजे शके १८६३ ची वर्गणी २ रु. ४ आणे अद्याप पाठविली नाही, खांनी कृपा करून ती खालील पत्त्यावर मनिओर्डरने पाठवून द्यावा. अथवा व्ही. पी. करण्याचे सुचवावें, म्हणजे २ रु. ७ आ. ची व्ही. पी. करणेत येईल.

रा. वा. घैसास, सम्पादक.

लो. टिळक ज्युविली ट्रस्ट बिल्डिंग नंबर २
गोखले रांड नॉर्थ; दादर, मुम्बई १४.

गोदावर्याः प्रवाहो विलसति यदुदक्पार्श्वतो योजनैकम् ॥
 प्रादुर्भूत्वा ऽत्मभूत्याऽनिशजनितमहे शीलधिक्षेत्रधाम्नि ॥
 सर्वज्ञातीयवृद्धिविविजनपदादागतैः स्तूयमानः।
 पूर्णब्रह्मैव साक्षाद्विजयति भुवनं पावयन्साइनाथः॥

शके १८६३)

श्रीसद्गुरु साईनाथ

वर्ष १८ अंक १-२-३
चैत्र-वैशाख-जेष्ठ.

भक्तांचे माहिती करितां खुलासे

—★—

(१) श्रीसाईलीला मासिकाची वार्षिक वर्गणी हाळीर. २ व पोष्टेज ४ आणे ठरविले असोन मासिकाचे अंक त्रैमासिकाचा एक जोड अंक अशा रूपानें व तूर्त वर्गणी वसुली आहे, त्या वाहेर या कामी लागणारा खर्च संस्थानने सोसून एकवर्षं चालू ठेवणेचे ठरविलें आहे. तरी भक्तांनी वर्गणीदार हांऊन व मिळवून देऊन लीला, वर्गणी वसुलीनें चालू राहील असा प्रयत्न हस्ते परहस्ते करणेस झटावें.

(२) भक्त मंडळाची वर्गणी रु. ५ ही त्या रूपानें अगर कायम फंडाचे रूपानें दरसाल एक रकमी भरून भक्तमंडळाचे सभासद होणे हें

आपले आय कर्तव्य आहे अर्से रावं गच्छानी मानावें अशी कल्कनीची विनंती आहे.

(३) कायम फळास एक रकमी रु. १०० भरून तहाह्यात सभायाद होणार्येतें. या वावर्तीत बराच गैरसमज आढळून येतो. तरी भक्तांन्य कलविणेत येते की तहाह्यात वर्गणीची रकम रु. १०० एक रकमी भरली पाहिजे. निदान ही वर्गणी भरताना किमानपक्ष चार हासे भरून ठाविक मुदतीत ती पुरी करणेची परवानगी लेखी अर्ज करून तरी घेतली पाहिजे. या पुर्वी का. कं. भरलेले रकमांच्या पावत्या सोबत जोडून जे कोणी भक्त आपले रु. १०० पुरे झालेचे लेखी अर्जीनें संस्थान कमिटीचे नजरेस आणतील त्याची नावें तहाह्यात सभासदांत दाखल करणेत येतील. ही सबलत ता. ३१ मार्च १९४१ चे आगोदरचे अशा भरणा झालेले रकमांचे वावर्तीतच देणेत येतील. त्या तारखेपुढे एकरकमी अगर ठावीक लेखी परवानगी घेतलेले मुदतीनेच फक्त ही वर्गणी भरणेची योजना अमलात येईल.

(४) भक्तांस फक्त दर्शन स्वतंत्र रितीनें घेणेची मुभा आहे. इतर सर्व व्यवहार संस्थान मार्फतच केला पाहिजे. स्वतंत्र रितीनें कोणासही वावरणेचा सक्त मनाई आहे.

(५) संस्थान मार्फत फक्त धर्मकृत्ये करणेची व्यवस्था होईल व प्रसाद उदी रूपानें पाठविला जाईल. विविक्षित प्रसाद मागविणारांकडून त्या करितां किमान खर्च आगाऊ आलेस तो पाठविणेची तजवजि सवडीनुरूप होईल. संस्थानने प्रसिद्ध केलेली इंग्रजी व मराठी पुस्तके संस्थान मार्फत भक्तांनी मागविलेस पाठविणेत येतील. फोटो, चित्रे, लॉकेटस व इतर भक्तांनी प्रसिद्ध केलेली पुस्तके वगैरे संस्थान मार्फत भक्तांस पाठविणेची व्यवस्था होणार नाही. मात्र शिरडी येथें दर्शनास आलेले भक्तांस तेथे अशी पुस्तके आलेली असलेसे समक्ष देणेची व्यवस्था होईल.

(६) संस्थानचे कार्यवाहकांनी फारन उणीव आहे व दिनमें दिनम
बाबा भक्ती कार्य फैलावत चालले आहे तेळ्हा तरुण व होतकळ अशा
भक्तांस संस्थान कार्य वाहक होणेस पुढे येणे विषयी नप्र व कलकलीची
विनंती आहे.

३७, चर्होड, ठाणे.
ता. ४-५-४१

श्री. ना. खारकर.
ओ. चि.

॥ श्रीसाईबाबा ॥

श्रीसाईबाबा शिरडी संस्थानच्या भक्तमंडळाची २० वी शके १८६३ ची
वार्षिक सभा तारीख ८-७-४१ मंगळवार रोजी दुपारी ३ वाजतां शिरडी येथे दिशीत
वाढांत भरणार आहे, तरी त्यावेळी सर्व सभासदांनी अवश्य हजर रहावें.

सभेपुढे निघणारी कामे.

(१) गेले ता. ४१५।४१ चे सभेचे टिप्पणी.

(२) अध्यक्षांचे परवानगीने बेळीच सभेपुढे घेऊन येतील ती कामे.

३७, चराई रोड, ठाणे.
ता. २३-६-४१

श्री. ना. खारकर,
ओ. चिटणीस
शिरडी संस्थान कमिटी.

[ता. क. भक्तांनी शिरडीस येताना आपले बरोबर पाणी पिण्यास भांडे, व हली
शिरडी येथे माशा व डांस फार असलेमुळे, पंखा व मच्छरदाणी जरूर आणणे
म्हणजे शिरडीतील वास्तव्य सुखावह होईल.]

श्री साईबाबा

श्री साईबाबा शिरडी संस्थानच्या भक्त मंडळाची १९ वी वार्षिक यात्रा यांतात्र
येथे साई प्रधान वागेमध्ये रविवार ता. ४-५-१९४९ रोजी सायंकाळी ८ वाजनी
भरली होती त्या समेते टिपणी:—

हजर सभासद.

१. रा. रा. गो, का. गाडगीळ, बॅरिस्टर.	१७. रा. रा. जी. जी. श्रीयान,
२. रा. सा. य. ज. गाळवणकर.	१८. रा. रा. ना. आ. सावंत,
३. रा. रा. वा. ना. चांदोरकर.	१९. रा. रा. शां. व. नाचणे,
४. रा. वा. वा. वि. देव.	२०. रा. रा. व. ना. गोरक्षकर.
५. रा. रा. दा. वि. सांबारे.	२१. रा. रा. मो. ना. सावे,
६. रा. रा. द. दा. रासने.	२२. रा. रा. वि. रा. घैसास.
७. रा. रा. र. भा. पुरंदरे.	२३. सौ. लक्ष्मीबाई गाडगीळ,
८. रा. रा. ता. ग. कोते.	२४. सौ. सुशीला वसंत गोरक्षकर.
९. रा. रा. रा. वा. घैसास.	२५. रा. रा. श्री. ना. खारकर.
१०. रा. रा. दा. गो. जोशी.	२६. रा. रा. आ. ला. आरोलकर.
११. रा. रा. सा. आ. शिरोडकर.	२७. रा. रा. सुं. दि. नवलकर.
१२. डॉ. ए. जी. दलवी.	२८. रा. व. मो. वि. प्रधान.
१३. रा. रा. वा. स. पाताडे.	२९. डॉ. के. ब्ही. सावे.
१४. रा. रा. श्री. वा. देव.	३०. रा. रा. वि. आ. वैद्य.
१५. रा. रा. टी. जी. पवार.	३१. रा. रा. गो. भा. दातार.
१६. रा. रा. दो. घ. ताडीवाला.	

रा. रा. शां. व. नाचणे याचे सुचनेस रा. रा. सा. आ. शिरोडकर यांनी
अनुमोदन दिलेवरून सर्वानुमते रा. व. मो. वि. प्रधान यांची अध्यक्षाचे जागी
निवडणूक होऊन त्यांनी अध्यक्षपद स्वीकारलेवर समेते कामास सुरवात क्षाली.

गोऱ्या ता. २०-३-४० द्या भक्तमंडळाच्या १८ व्या नार्थिक गमेने ट्रिपण
वाचिले व रा. नवलकर खेरीज सर्वानुमते मंजूर करणेत आले व त्यावर अच्युतांची
सही झाली.

ठ. नं. १ या बाबतीत रा. नवलकर यांची ट्रिपणातील मजकूरांग जी हरकत
होती ती ते त्या सभेचे वेळी हजर नसलेमुळे नियमवाच्य होती. सबवा
अध्यक्षांनी नामंजूर केली.

ठ. नं. २ साईभक्त कै. प्रो. नरके, बाबुराव दिक्षीत व दामुअणा रासने यांचे
निधनाबद्दल सर्व सभासदांनी उभे राहूत दुःख प्रदर्शित केले व त्यांचे
वारसास येणे प्रमाणे पत्राने चिटणीसानी कळवावें असें ठरतें.

ठ. नं. ३ शके १८६१ सालचा व शके १८६९ सालचे ९ महिन्यांचा संस्थानचे हिशेबा
चा तक्का (आढावा) संस्थानचे सन्माननीय ऑफिटर ह्यांनी तपासून सही
केलेला द्या सभेपुढे मांडण्यांत आला तो रा. सुंदरराव नवलकर खेरीज
सर्वानुमते मंजूर करणेत आला.

या बाबतीत रा. नवलकर यांची हिशेबाचे तत्त्याचे नमुन्याचाबत
तकार होती व तो तक्का संस्थान स्कीममध्ये नमूद केले प्रमाणे नाही
असे म्हणणे होते, यावर पुष्कळ उद्घापोप होऊन असे ठरले की तो
स्कीममध्ये नमूद केल्या प्रमाणेच आहे, करितां नवलकरांची तकार
नापास झाली.

ठ. नं. ४ पुढील संस्थान कमिटीची निवडणूक होईपर्यंतचे मुदतीत मेसर्स जे. के.
पफ्फळेकर आणि कंपनी यांस संस्थानचे सन्माननीय हिशेब तपासनीस
नेमणे चे सर्वानुमते (नवलकर तटस्थ) ठरले व त्याच प्रमाणे ल्यांनी आज
पर्यंत विनामूल्य संस्थानचे हे जे काम फार मेहनतीने व कळकळीने केले
त्याबद्दल ही सभा त्यांची फार आभारी आहे असे त्यांस कळविणे म्हणून
सर्वानुमते ठरले. (नवलकर तटस्थ.)

ठ. नं. ५ पुढील त्रैवार्षिकाकरितां भक्त मंडळामार्फत झालेला निवडणूकीचा निकाल
पुढील प्रमाणे जाहीर करण्यांत आला.

निवडून आलेले १० सभासदांची नांवे.

१. रा. रा. श्री. ना. खारकर. २. रा. रा. रा. वा. वैयास. ३. रा. रा.
रा. रा. मा. पुरंदरे. ४. श्रीमंत के. गो. तुटी. (आश्रयदात्यांकहून.)
५. रा. रा. गो. का. गाडगीळ. ६. रा. रा. ना. आ. मावंत.
७. रा. रा. दा. वि. सांबारे. (तहाहयात सभासदांकहून.)
८. रा. रा. दा. रासने. ९. ह. भ. प. दासगण. महाराज.
१०. हॉ. के. व्ही. सावे. (सामान्य सभासदांकहून.)

ही निवडूनक गैरशिस्त आहे, करितां तीस आपली हरकत आहे असे रा. नवलकर हे म्हणाले.

यावेळी रा. नवलकर याजकहून संस्थान चिटणीस यांस ता. १७-३-१९४१ चे निवडूनकी संबंधाचे इंप्रजीत आलेले पत्र अध्यक्षांनी सभेस वाचून दाखविले. त्या वेळी रा. नवलकर त्यानी हे पत्र वाचू नये अशी हरकत घेतली. परंतु हे पत्र निवडूनकी संबंधाचे आहे म्हणून ते वाचणे आवश्य आहे असे अध्यक्षांनी ठरविले व ते वाचले. त्यावरून पुढील प्रमाणे ठराव सर्वानुमते (नवलकर खेरीज) पास झाला.

ठ. नं. ६. अध्यक्षांनी नवलकरांचे पत्र वाचले त्याससही सभा आपली पूर्ण पंती असलेचे जाहीर करते व नवलकरानी आपले पत्रांत श्री सद्गुरु शाई वावा यांचे विषयी जे अश्लील खोडसाळ व मनोभावना दुखविणारे आरोप केलेले आहेत ते ऐकून ही सभा अत्यंत दुःखित झालेली आहे. करितां आजचे सभेत सुरवातीपासून एकसारखे चालू असलेले नवलकर यांचे वर्तन, वर नमूद केलेले त्यांचे पत्रांतील बाबांचे वराल, त्यांचे आक्षेप व त्याच प्रमाणे वेळोवेळी वर्तमान पत्रांतून खोडसाळ लेख लिहून संस्थानची निष्कारण बदनामी करणेचे त्यांनी चालविलेले प्रयत्न त्या सर्व गोष्टीवहूल ही सभा नवलकरांचा सर्वस्वी एकमताने धिक्कार करते.

ठराव मांडणार रा. गोपाळ भास्कर दातार, वकील
अनुमोदन देणार गो. का. गाडगीळ, बॅरिस्टर.

ठ. नं. ७ यानंतर रा. बाळकृष्ण सखाराम पाताडे यानी अध्यक्षांच्या परवानगीने सुचना आणली व्ही, संस्थानच्या नियमांत जर संस्थानच्या भक्त मंडळा-

पैकी कोणताही सभासद अरो अशाध्य व संस्थानचे कार्यालय विचारक असे वर्तन करीत असल्याचे निर्दर्शनास आल्यास त्यास भक्त मंडळांतून काहून टाकणेत याचा असा नियम नसला तर तरा नियम कळून घेण्याची खरीत तजवीज करावी. या सुचनेस रा. टी. जी. पवार यांनी अनुमोदन दिलेवर ही सुचना सर्वानुमते मंजूर झाली. फक्त नवलकर विहळ.

ठ. नं. ८ संस्थान योजना कलम ४ यांत पुढी जोडून दुरुस्ती करणे विषयी संस्थान कमिटीकडून करणेत आलेले शिफारशांचा विचार करणेची जरूरी नाही. कारण संस्थान स्कीम कलम ४ अन्वये भक्त मंडळ स्थापन झालेले असून त्यांतील योजना प्रमाणे संस्थानच्या स्थापनेपासून फक्त द्रव्यी खेरीज इतर सर्व कमिटीचे सभासदांच्याच मात्र निवडणूकी भक्त मंडळाच्या मार्फत होत आहेत हे स्कीमच्या त्या कलमा बरहुकूमच आहे असे या सभेचे ठाम मत आहे व येणे प्रमाणे इंपीरियल बैंकेस या सभेचे अध्यक्षांचे सहीने कळवावे असे सर्वानुमते ठरले. नवलकर विहळ.

ठ. नं. ९ अध्यक्षांचे परवानगीने.

रा. गाडगीळ यांची सुचना की,

संस्थानचे माजी खजिनदार रा. रा. सामंत यांनी २ वर्षे संस्थान खजिनदार या नात्याने कामाची केलेली अनास्था व आपल्या ताब्यांतील संस्थानचे कागदपत्र संस्थानचे हवाली करणेत केलेली दिरंगाई यावद्दल ही सभा त्यांच्या या वर्तणुकीबद्दल नापसंती व निषेध प्रदर्शित करिते. यांस रा. दातार यांनी अनुमोदन दिलेवर सर्वानुमते पास (ह्यावेळी नवलकर सभा सोडून गेले होते.)

ठ. नं. १० ही सभा आज बरखास्त झालेले संस्थान कमिटीचे सर्व सभासदांची त्यांनी गेले तीन चार वधांत त्यांचेवर निष्कारण आरोपांचे काहूर व. कार्य वाहकांकडून आडवणूकीचे प्रयत्न चालू असताही संस्थानचे कार्य फारच सौजन्याने उरकले या बदल फार आभारी आहे.

खाव मांडणार रा. गो. भा. दातार.

अनुमोदन देणार, रा. वा. ना. चांदोरकर.

ठ. नं. ११ नंतर रा. रा. गो. भा. दातार यांनी अध्यक्षाचे आभार प्रदर्शित करणेचा
पुढील प्रमाणे ठराव समेपुढे मांडला.

आजचे समेने अध्यक्ष रा. व. प्रधान यांचेवर एकंदर पंरिथिनांचा
विचार करितां समेने काम फारच नाजुक व विकट अशा परिस्थीतुन
समतेने व .निस्पृहतेने पार पाडणेची जबाबदारीची कामगिरी होऊन
पहली होती व ती त्यानीं फारच उत्तम रितीने. सौजन्य, निस्पृहता व
न्याय यांस उनुसरून पार पाडली याबदल ही सभा त्यांची फारच
आभारी आहे.

या ठरावास रा. वि. आ. वैद्य यानीं अनुमोदन दिलेवर तो सवा
नुमते पास झाला.

येणे प्रमाणे काम होऊन सायेकाळी ६-३० वाजतां सभा वर-
खास्त झाली.

तारीख, ४-५-१९४९.

श्री. ना. खारकर.

ऑ. चिंटणीस

श्री. साईबाबा शिरडी संस्थान कमिटी.

॥ श्रीशंकर ॥

श्रीसत्तानिदानन्द आधुनिक संतचूडामणी श्रीसाहेबाना महाराज संस्थान डिव्ही
तालुका कोपरगांव जिल्हा अहमदनगर यांच्या इके १८६३ च्या रामनवमीच्या
उत्सवाचा अहवाल:—

चाल सालच्या उत्सवाला आरंभ चैत्र शुक्र ८ तारीख १८८१ रोजी
झाला. पण शिर्डीच्या आसपास बहुतेक गांवी कॉलन्याची सांथ असल्यामुळे
सरकारने यात्रा ४ तारखेपासून सात तारखेपर्यंत बंद ठेवण्याविषयी हुक्म
केल्यामुळे यात्रेला येणाऱ्या लांबलांबच्या लोकांची फारच गैरसोय झाली.
यात्रा बंद करण्यावृद्धि सरकारचा हुक्म झाल्यामुळे ज्या योगानें
लोकांचा समुदाय जमेल व रोग फैलावेल अशा प्रकारचे कार्यक्रम बंद ठेवावे लागले.
शोभेची दारू सोडणे, बंद केले. रामनवमीच्या दिवशी गंगेच्या कावडीची मिरवणूक
फार मोळ्या प्रमाणांत होत होतो. ती कोपरगांवी कॉलरा असल्यामुळे व गंगेचे पाणी
नासले असल्यामुळे बंद ठेवावी लागली. कुस्त्यांचा हंगामही समुदायाच्या भांतीनें बंद
वेवावा लागला. बाहेरगांवचो दुकाने दरसाल दोनचारशे यावयाची पण यावेळी पोली.
सांनो आजूबाजूस कॉलरा असल्यामुळे सार्वजनिक हितासाठी एकही दुकान येऊ दिले
नाही. चार तारखेआधीं जे लोक यात्रेकरितां म्हणून आले होते त्यांनो कॉलन्याचे
इंजेक्शन घेऊन ते पौर्णमेपर्यंत राहिले. जे लोक ४ तारखेनंतर आले त्यांना पोलिसांनी
आंत येऊ दिले नाही. दर्शनाचा तरी हुक्म मिळावा म्हणून शिर्डीचे तात्या पाटील व
सुखटणकर हे नगरास महेरबान कलेक्टरसाहेब बहादूर यांचेकडे गेले. पांच ताराही
त्यांनी केल्या. कांहीनी ताराही केल्या पण हुक्म मिळाला नाही. विनाकारण या कामी
झालेला खर्च उत्सवास सोसावा लागला. अष्टमा व नवमी या दोन दिवशी फार लांब-
लांबचे लोक म्हणजे त्रिचनापाली, बंगलोर, मुंबई, उमरावती, नागपूर,
पुणे, सातारा, ठाणा, माहीम, वांद्रा, अंबरी, पेठशिवणी वगैरे मोगलाईतील वरेच
गांवचे लोक शिर्डीस येऊन त्याच पावली, आलेल्या मोटारने पोर्लासच्या हुक्मानें परत
गेले. कांही ४ तारखेच्या आंत आले ते इंजेक्शन करून घेऊन राहिले. श्रीसाहेमहारा-
जांच्या उत्सवाचा कार्यक्रम म्हणजे कर्तीन, अभिषेक, भजन, रामायण वाचणे वगैरे
उत्सवाच्या आंगभूत असलेल्या गोष्टी समाधीच्या दोन तीन खणामध्येचं

अल्पप्रमाणात वरुन घ्याऱ्या लागल्या. गमनवधीटगो उत्सवाचा कांगळम् पर्यंत १५ दिवसांचा होता. तो ३ दिवसांचा सरकारचे हुक्मानें वंद आला. याकी १५ दिवस तेहो सार्वजनिक हिताच्या दणीनें सरकारच्या हुक्माला अनुग्रहन वंद घेते लागले.

गांवच्या लोकांची इच्छा नैत्र शु० ११ ता ८-४-४१ रोजी गंगेच्या कांगळी व्याख्यन हादशीला भोजन समारंभ फार मोठ्या प्रमाणात करण्याचा होता. पण तो नंतर सरकारनें केलेल्या हुक्माच्या हेतूला धरून वंद ठेवावा लागला. एकंदरीत या उग्नवाय आलेल्या लोकांचा कॉलन्यामुळे हिरमोड झाला. श्रीक्षेत्र पंढरपूरप्रमाणे दूनांनंगुलवन करून घेऊन यात्रा येऊ दिली असती तर लोकांचा हिरमोड झाला नसता. या उग्नवाय बाहेरगांवचे वरे से लोक आले नाहीत. व जे आले त्यांना शिडांच्या बाहेर झाडाळाऱ्ये रहावे लागल्यामुळे लोकांची फार गैरसोय झाली. या संबंध उत्सवांत भोजन समारंभ फार मोठ्या प्रमाणात न करितां शिडाच्या लोकास कोरडे शिधे, महार, मांग, भाळ, बडारी, चांभार या लोकांस कोरडे शिधे दिले. जे लोक उत्सवास मजुरी करण्याच्या हेतूने आले होतें त्यांना काम न घेतां दाम यावे लागले. उदाहरणार्थ आचारी १ पाणेच्या अशी ५ माणसे दरसाल प्रमाणे आली पण एका आचार्याला जेम तेम उत्सवाचे काम होतें. पण बाकीच्यांना वैठा पगार यावा लागला.

येणे प्रमाणे उत्सवाची हक्कीकत आहे, मुखेड, उमरी, गोरटा, मांजरम वरंगे ठिकाणचे लोक यांवे तितक्या प्रमाणात आले नाहीत. कांहीनी मनिओर्डरांने उत्सवाचे पैसे चिटणीसाकडे व आमचेकडे पाठविले. याचे खुलासेवार टांचण यापोटी आहे. तसेच यात्रा वंद झाल्यामुळे कांही माळ शिळक राहिला तो श्रीसाईमहाराजांचे कोठीकडे पुरेल तितके दिवस सदावर्त देण्यासाठी बाळा पिलाजी गुरव यास दिला तो किती दिला याचे टिपण पोटी आहे.

या उत्सवाच्या अहवालांत नजरचुकीने कांही चुका झाल्या असल्यास त्याची समर्थ साईबाबांनी माफी करावी. तसेच या उत्सवास ज्या लोकांनी द्रव्य सहाय्य केले व श्रीच्या प्रसादासाठी व सेवेसाठी जे हजर राहिले त्यांचे संरक्षण व मानमरातवाचें रक्षण व प्रकृती स्वास्थ्य श्रीमर्थ साईबाबांनी ठेवावे. अशीच सालोसाल दासाच्या हातून उत्सवाची सेवा घेत जावी इतकी श्रीसमर्थ साईबाबांच्या चरणांपाशी नम्र विनंती करून हा उत्सवाचा अहवाल पुरा करितो.

જમા

ખર્ચ

૮૩૫-૦-૯

૧૧૭૪-૧૪-૩

દાસગણૂમાર્ફત

દાસગણૂમાર્ફત

૫૮૮-૬-૬

૧૧૪-૧૨-૩

સંસ્થાન માર્ફત
એપ્રિલ અષ્ટેર,

સંસ્થાનમાર્ફત

૭૭-૫-૦ ઉત્તસવ પેટી

૭૭-૫-૦ હંગામરકમા
પુઢીલ વર્ષાકરિતા.

૧૫૦૦-૧૨-૩

૫૩-૧૨-૯ શિલ્હક

દાસગણૂકડે,

૧૫૦૦-૧૨-૩

शिरडीवृत्त

मार्च १९४१

या महिन्यांत ठाणे, नाशीक, सुंवई, पुणे, नाशीक, सोलापूर, मद्रास वर्गेरे ठिकाणाहन थेंचे दर्शनास सुमारे १५१२० भक्त मंडळी येऊन गेली. देणगी व धमकृत्य थ्री. एस. नामिंदम् रायपेटा (मद्रास) यांनी जरीकाठी उपरणे अर्पण केले. बन्याच मद्रासकडील भवतानी आभिषेक, अर्चने धर्मकृत्ये केली. थ्री. अदिलेदन ए. एस. मद्रास यांनी लघुरुदाभिषं ना.

कीर्तने

श्रीमंदिरांत सं. ग. यांची श्रीतुकारामवीज, श्रीएकनाथपट्टी व. दा. एकादशा अशी चार (४) कीर्तने झाली.

गुडीपाडवा, रंगपंचमी, या दिवशी विशेष कार्यक्रम म्हणजे पंचामतस्नान, अभिषेक, श्रीच्या रथाची मिरवणूक असा झाला.

हवापाणी

शिरडीचे आजुबाजूचे खेड्यांतून कॉलरा रोगाची सांथ होती पण शिरडीचे हवापाणी चांगले होते.

एप्रील १९४१

या महिन्यांत सुंवई, पुणे, नाशीक, सोलापूर, मद्रास, नांदडे (निसमस्टेट) शेगांव वर्गेरे ठिकाणचे पुष्कळ भवत थ्रींचे दर्शनास आले होते.

यंदाचे साली शिर्डीचे आजुबाजूय कॉलगानी याथ अमर्याने श्रीरामनवमीचा उत्सव व यात्रा मे. कलेक्टरसाहेब वहानुर अहमदनगर याचे हुक्मावृत्त येद घेण्यी होती, फक्त भक्तांचे धर्मकृत्ये व कीर्तन वर्गेरे कार्यक्रम झाले. या उत्सवाचा अहवाल अलाहिदा प्रसिद्ध झाला आहे.

श्रीसंत भाऊ महाराज कुंभार यांचे पुण्यतिथीनिमित्त गोरगडीवाय (मंडाग) भोजन देणेत आले. त्या, दिवशी, रात्री श्री. भाऊमहाराज यांचे चरित्रावर संगमर्दी यांचे कीर्तन झाले.

देणगी

श्री. गणपत सिताराम बोर्लीकर एक पोते तांदुळ, श्री. वाळाजी गोविंद रासने नगरकर एक पोते तांदुळ, श्री. दामोदर सावळाराम रासने नगर यांनी दोन पोती तांदुळ अर्पण केले. श्री. डॉ. जी. पी. देसाई रंगून कापराच्या लाकडाची पेटी श्रीच्या मौलव्यानुवांशे ठेवण्याकरितां अर्पण.

श्री. रा. सा. वी. पी. चेंटी मद्रास, श्रीसाईवावांचे तैलचित्र सोनेरी नक्कीचे चौकटीसह अर्पण.

श्री. अ. वि. चित्रे ठाणे, चांदीच्या पादुका जोड १ अर्पण.

श्री. सौ. लक्ष्मीबाई सखाराम घैसास दादर, चांदीचे पाय २ अर्पण.

श्री. गुलमहमद शिर्डी, गलेफ तांबडा (शॅटीन) अर्पण

श्री. पुनमचंद मोतीलाल दिंडोरी, गलेफ गुलाबी अर्पण.

श्री. वजीर मलीकभाई शिर्डी, गलेफ हिरवा (शॅटीन) अर्पण.

श्री. डॉ. के. वी. गव्हाणकर कुर्ला, शाल (तांबडी) अर्पण. श्री. पांडुरंग भिकाजी नागवेकर, गलेफ हिरवा अर्पण. श्री. नागनाथ शंकर देशपांडे निमोण, गलेफ (सुती) पांढरा अर्पण. श्री. शामराव हरि सुखटणकर मुंबई बनारसीशेला रंग तांबडा जरीकांठी अर्पण. श्री. आर. वी. सालसकर चिंचपोकळी, शाल हिरवी अर्पण. श्री. नामदेव गमाजी कोते शिर्डी, शुभ्रकांठी उपरणे अर्पण. श्री. पी. चिंतामण चेंटी मुदलीयार मद्रास, बनारसी जरीकांठी शेला अर्पण. श्री. गुंडलपुडी नरसिंह अय्यर नेलोर, बनारसी जरीकांठी शेला. श्री. म. गो. प्रधान, मुंबई, रेशमी जांभळ्या रंगाची (चुनडी) साडी जरीकाठी अर्पण. (क) भक्ताकडून जरीकाठी तांबडा शेला अर्पण. (व) भक्ताकडून चांदीचे उदवत्ती टोचण्याचा स्टैंड अर्पण.

कीर्तने

धी, ह, भ, प, वासगणू महाराज यांची दोन कीर्तने श्रीमंदिरांत आली,
धी, अनेत दामोदर आठव्हले व श्री, दत्तोपत कसगुरे व श्री, शेगावकर जोशी यांचीही
श्रीमंदिरांत कीर्तने झाली, सं, गवई यांनेही नैत्र व॥ ११ चे दिवशी कीर्तने आले.

हवापाणी

आसपास कॉलरा उपद्रव चालू होता परंतु खुद शिरडीचे हवापाणी उत्तम होते.

मे १९४१

या महिन्यांत मुंबई, मद्रास, पुणे, ठाणे वरैरे ठिकाणाहून श्रीचे दर्शनास वरेच
भक्त येऊन गेले.

श्रीनरसिंह जयंती, श्रीपरशुराम जयंती वै. शु. व वै. व. अशी चार [४] कीर्तने
सं, गवई यांची झाली.

मे महिन्यांत मद्रासकडील भक्तांचे अभिषेक अर्चने वरैरे धर्मकृत्ये झाली.

नवल विशेष

संस्थानकडे देणगी म्हणून आलेला पडीक नवलकर वाढा दुरुस्त होऊन त्यांत
भक्तांची उतरणेची सोय करणे हा प्रश्न तूर्त संस्थान पुढे प्रामुख्याने आहे व खाकामी
मदतीकरितां भक्तांकडे याचना वेळोवेळी केलेली आहे. तेब्हां या कामास सुरवात करणेचे
अगोदर त्या वाढ्यांत असलेले बाबांचे निंब वृक्षाखालील पाराचे देवस्थान स्वतंत्र बांधून
नंतर वाढ्याचे इतर कामास सुरवात करावी असे धोरण ठरवून, यंदा अक्षयतृतीयेचे
सुमुहृत्तावर पाराचे जागेचे भूमीपूजन करून योजनेप्रमाणे काम लवकर उरकणेची योजना
बाबांचे चरणी करणेत आली. त्याप्रमाणे बांधकामाचे सामान सुमान गोळा होऊन
संस्थान चिटणीस यांनी समक्ष हजर राहून ता. २५-५-४१ ला कामास सुरवात करणेची
योजना निश्चीत झालेली आहे.

संस्थानचे इंग्रजी कामाकरितां शिरडीत नेमिलेले कारकून श्री. रामचंद्र बळवत्त
उर्फ बापूराव भाटे हे ता. २५-५-४१ राविवार रोजी रात्रौ ८॥ वाजतां दिवंगते झाले.
कै. बापूरावांचे वडील कै. बाळासाहेब भाटे हे बाबांचे जुन्या भक्तांपैकीच होते. कै. बापू-
असऱ्यां

रावाचे बालपण, प्राथमिक शिक्षण वर्गारे शिरडीसच झाले होते. त्यास इंपीरियल बैंकेत मूळ नोकरी होती, परंतु पुढे त्यास क्षयाची भावना होऊन नोकरी सोडावी लागली. व त्यानंतर गेली दोनतीन वर्षे ते शिरडीत बाबांचे आथ्रयास राहून संस्थान सेवेतच आपला काळ घालवीत असत. कै. बापूराव हे फारच सालस, सुस्वभावी व इतके मनमिळाऊ होते. कीं त्यांचे निधनानें शिरडीतील जनता, संस्थानची मंडळी व अलिकडे शिरडीस येणारा मंद्रदेशीय भक्त बृंद या' सर्वांस हळहळ लागून राहिली आहे. श्री सद्गुरुमाई बाबा त्यांचे आत्म्यास शांती देवोत हेच श्रीचरणे मागणे.

या महिन्यांत शिरडीचे हवा पाणी चांगले होते फक्त अलिकडे आसपास उसाची लागवड, गुळ, व साखरेचे कारखाने यांची वाढ होत चालल्यामुळे माशा, मच्छर व ढासांचा उपद्रव वाढत्या प्रमाणांत आहे.

—*●*—

शके १८६३ सालीं निवहन आलेली

असिसाईबाबा शिरडी संस्थान कमिटी.

५ ट्रस्टी

१ राववहादुर मोरश्वर विश्वनाथ प्रधान जे. पी., बी. ए. एल. एल. बी.
ऑफिसियल, ओ. एस., मुंबई, साई प्रधान बाग सांताकुस मुंबई २७.

२ श्री. तात्याजी गणतराव कोते, जमीनदार शिरडी.

३ श्री. बाळकृष्ण विश्वनाथ देव, बी. ए. रिटायर्ड एफ. सी. मॅजिस्ट्रेट,
स्टेशन रोड ठाणे.

४ श्री. वसंतराव नारायण गोरक्षकर, लायसंन्ड दलाल मुंबई कस्टम हाऊस,
पाटील वाकिलाचा वंगला सान्ताकुस मुं. २५.

५ रावसाहेब यशवंत जनर्दन गाळवणकर बी. ए., मिनीयर सुप्रीन्टेंडेंट होम
डिपार्टमेंट सेक्रेटरीएट मुंबई, "साई प्रसाद," टर्नर रोड वांद्रे.
मुंबई २०

१० ऑफीस होल्डर्स

चेरमन (प्रेसिडेंट)

१ रा. रा. गणेश दत्तात्रेय सहस्रबुद्धे उर्फ दासगणूमहाराज ६३५ शनिवार पेठ
पुणे २ अथवा पंढरपूर.

सेक्रेटरी [चिटणीस]

२ रा. रा. श्रीधर नारायण खारकर, गव्हर्मेंट पेन्शनर, ३७ चराई रोड ठाणे.

जॉइंट सेक्रेटरी (दुय्यम चिटणीस)

३ रा. रा. दत्तात्रेय दामोदर रायने, व्यापारी ४४२, रविवार पुणे २

ट्रैक्षरर (खजिनदार)

४ रा. रा. रामचंद्र वासुदेव घैसास, पेनशनर, गोखले रोड, नोर्थ लो. टि. ज्य.

ट्रू. बिल्डिंग दादर मुंबई १४

जॉइंट ट्रैक्षरर (दुय्यम खजिनदार)

५ रा. रा. दाजी विठ्ठल सांवारे पेनशनर वर्तक वाडी विलेपारले.

मेंबर्स (सभासद)

६ रा. रा. श्रीमंत केशवराव गोपाळराव बुटी; सितावडी नागपूर, (सी. पी.)

७ „ रघुवीर भास्कर पुरंदरे पेरीरोड वांद्रे मुंबई २०

८ „ गोविंद काशिनाथ गाडगीळ बार-ऑट-लॉ, सदाशिव पेठ पुणे २

९ „ नागेश आत्माराम सावंत सब इन्स्पेक्टर पोलीस ट्रेनिंग स्कूल, दादर
मुंबई १४

१० डॉ. केशरीनाथ वासुदेव सावे ३६ बनाम हॉल लेन गिरगांव मुंबई ४

भजमना साई शंकर भोलानाथ ॥ धृ० ॥
 एकहि लोटाभर जल चाहै ।
 चाबल बेलकि पात ॥ १ ॥
 अर्धगी गौरी जटामें गंगा ।
 महिमा वरनत जात ॥ २ ॥
 बडे व्याघ्रांवर साई विश्वभर ।
 त्रिशूल प्रेहरत हात ॥ ३ ॥
 आंग बभूत स्मशानमें खेलत ।
 मध्व मुनेश्वर सात ॥ ४ ॥ भ० ॥

असा धरि साई छंद । जाई तुटोनियां भवबंद ॥ धृ ॥
 छंद लागला टिटविला । तिनें समुद्रहि शोषिला ।
 मैनावतीनें कृतार्थ केला गोपीचंद ॥ जा० ॥ १ ॥
 दुधाचा सागर उपमन्तूला । अदल पदावरि ध्रुव बैसला ॥
 मार्किडेये यम हटविला । जाहला मंद ॥ २ ॥ धृ० ॥
 झाले तीन देह भरताला । रावण रामरूप तो झाला ।
 गोपी चढल्या गो लोकाला । यशोदानंद ॥ ३ ॥ धृ० ॥
 अलिस भ्रमराचा अध्यास । होतां भ्रमरपण ये तीस ।
 तैसा सोङ्गनि जीवपणास । भोगी आनंद ॥ ४ ॥ धृ० ॥
 छंदे असाध्यहि साधिती । नर ते नारायण होती ।
 दीन जन हरि आपुला करिती । जो सुखकंद ॥ ५ ॥
 असा धरि साईछंद ।
 जाई तुटोनिया भवबंध ॥

श्रीसाईगाथामृत

कल्पकः—नागेश वासुदेव गुणाजी बेळगांव

प्रास्ताविक

तुझिया सत्तेने तुझे गुण गाऊँ ।

तेणे सुखी राहूं सर्वकाळ—श्रीतुकाराभ.

बहुत वदले ज्ञानकथा । अनेकां लाविठे भजनपंथा ॥

तयाचा संग्रह करावा पुरता । होइल गाथा साईची ॥

श्रीसाईसच्चरित. २०५३.

आधुनिक गुरुचरित्र

गुरुचरित्र हा ग्रंथ महाराष्ट्रांत सर्वांच्या परिचयाचा आहे. या ग्रंथांत श्रीदत्ताचे अवतार श्रीपाद श्रीवल्लभ आणि श्रीनृसिंहसरस्वती यांच्या लीला व इतर अनेक विषय सरस्वती गंगाधर नांवाच्या भक्तानें वर्णिलेल्या आहेत. श्री. इ. भ. प. लक्ष्मण रामचंद्र पांगारकर यांच्या मतें श्रीपाद, श्रीवल्लभ यांचा अवतार शके १३०० च्या आणि श्रीनृसिंह सरस्वती यांचा अवतार शके १३३० ते १३८० सुमारास झाला. आणि त्यानंतर सुमारे १०० वर्षांनी म्हणजे शके १४८० चे सुमारासं गुरुचरित्र-ग्रंथाची मराठी रचनी झाली असावी. (वाज्याचा इतिहास खंड २ रा. पान ११६). अगदी अलीकडे श्रीदत्तावतार श्रीसाईबांबांच्या लीला श्रियुत गोविंद रघुनाथ उर्फ अण्णासाहेब दाभोळकर [हेमाडपंत] यांनी ' श्रीसाईलीला ' मासिकांत वर्ष पहिले शके १८४५ च्या अंकापासून सुरुवात करून सातव्या वर्षी (१८५२ शके) पुन्या केल्या आहेत. त्यानंतर ह्या सर्व लाला ' श्रीसाईसच्चरित ' या ग्रंथांत स्वतंत्र ग्रंथ-रूपानें प्रसिद्ध झालेल्या आहेत. गुरुचरित्राप्रमाणे या साईसच्चरिताचे ओवीवद्द ५३ अध्याय आहेत. आणि हा ग्रंथहि नित्य पाठांच्या व पारायणाच्या योग्यतेचा आहे. गुरुचरित्रांत वर्णिलेल्या लीला अगर कथा सरस्वती गंगाधराच्या प्रत्यक्ष मांहतीच्या आहेत किंवा कसें याबदल त्या ग्रंथांत कोठें खुलासा नाही. श्रीगुरुच्या एका शिष्याने—पिघ्दाने नामधरक शिष्याला त्या सांगितल्या आहेत स्वरूपे सिद्ध नामधारक

सेवादरूपाने वर्णिलेल्या आहेत. लीला घडून आल्यानंतर व॒याच वयोनी—किंतु वयोनी हैं नवी सांगता येणे शक्य नाही. त्या पोशीकृताने ग्रंथित केन्या मेल्या असाध्यात. पण साईसचरितकार अण्णासाहेब दामोळफर [हेमाडपंत] यांनी साईबाबांच्या व॒याचशा लीला प्रत्यक्ष पाहिल्या आहेत आणि कांही इतर भक्तांकडून ऐकून त्यांचे टिप्पण ठेवून (श्रीसाईबाबांच्या आज्ञेप्रमाणे 'दसर ऐवून') त्यावरून त्यांनी हा 'साईलीला ग्रंथ' श्रीसाईबाबांच्या कृपेने व आज्ञेने तयार केला आहे. त्यामुळे यांतील सर्व कथा आधुनिक, ऐतिहासिक आणि सत्य आहेत यावद्दल शंका घेण्याचे विलक्षण कारण नाही. श्री. अण्णासाहेबानी अनेक साधुसंताचे ग्रंथ वाचले असल्यामुळे ओणि एकनाथी भागवत हा त्यांच्या नित्य पाठांत असल्यामुळे साईसचरित हा ग्रंथ उत्तम वठला आहे. आणि त्यावर एकनाथी भागवताची छाप पडलेली आहे असे दिसून येते.

साईसचरिताचे वैशिष्ट्य—गुरुचरित्रांतील कांही भाग—वेदविस्तार २६ वा अध्याय, कर्मविकास २८ वा अध्याय, गृहस्थाश्रमी पुरुषांचे आचार धर्म, व. आन्दिक ३६, ३७, रुद्राध्याय (अ. ३४) वरैरे भाग विचारकरणीय असले तरी ते फार कठीण वाटतात. कर्मकांडावर तर गुरुचरित्राचा मुख्य भर आहे आणि त्याचे सविस्तर वर्णनहि देण्यांत आले आहे. त्या कर्मकांडांतील सर्व नियम त्या काळीहि पाळणे कठीणच होते. हल्दी त्या. नियमाप्रमाणे. आचरण अस्सल दत्तभक्त—ज्यांना श्रीदत्ताचे प्रत्यक्ष दर्शन झाले असें म्हणतात, त्याचेकडूनहि होत नाही. साईसचरितांत असा कठीण आचार कांही नसून सध्याच्या काळाला योग्य असा सहज सुलभ भक्तिमार्गच सांगितलेला आहे. तेब्बां हा ग्रंथ आजच्या काळी अनुरूप असाच आहे.

साईबाबांच्या आज्ञेनुसार अनेक लीलांचे टिप्पण ठेवून बहुतेक कथा हेमाडपंतांनी साईसचरितांत गुंफिलेल्या आहेत. दासगणू महाराजांनीही 'अर्वाचीन भक्त व संत लीलामृत' या ग्रंथांत चार प्रासादिक अध्यायांत कांही गाथा गाइलेल्या आहेत. सौ. सवित्रीबाई रघुनाथ तेंडुलकर वांद्रे यांनीही श्रीसाईनाथ भजनमालेत कांही कथा दिलेल्या आहेत. राववहादुर एम. डब्ल्यू. प्रधान यांचाहि साईबाबांविषयी प्रसिद्ध केलेला इंग्रजी छोटासा ग्रंथ सुप्रासिद्ध आहे. विशेष नमुद वरप्याजोगी गोष्ट ही कां, मद्रासचे आमचे मित्र थ्रियुत बी. बही. नरसिंहस्वामी यांनी अतोनात परिश्रम घेऊन हल्दी दृश्यात असलेल्या साईभक्तांना भेदून Introduction to Sai Baba of Shirdi हा ग्रंथ प्रसिद्ध केला असून त्यांत पढिला भाग १३

दुसरा भाग, २७, एकूण ३९ भक्तांचे अनुभव प्रसिद्ध केले आहेत व यापुढेहि करणार आहेत. वरील अवतरणांत सांगितल्याप्रमाणे श्रीसाईंबाबांनी सांगितलेल्या ज्ञानकथांचा पुरता संग्रह करावा म्हणजे साईंगाथा पूर्ण होईल. तेव्हां प्रत्येक गाउँ-भक्तानें या कामी अवश्य सहाय्य करावे. तेव्हां वर सांगितलेल्या ग्रंथाच्या आधारे किंवा अन्य साधनाच्या योगें या साईंच्यां ज्ञानकथा सर्वे स्रीपुरुषांना समजतांले अशा सुलभ भाषेत सांगण्याचें काम श्रीसाईंबाबांचे प्रेरणेने व आजेने सुहूं केले आहे. तें निर्विघ्नपणे पार पाडणे बाबांच्या हाती आहे. या लीला—गाथा ऐकून आणि ल्यांतील अमृत सेवन करून सर्वे बालगोपाल स्रीपुरुष अमर होवोत.

त्या या कथा जे सांगती। सादर मनें जे जे एकती ॥

उभयांच्या मनास विश्रांति । पूर्ण शांति लाभेल ॥ ५४ ॥

एकतां श्रीमुखीच्या कथा । भक्त विसरतील देहव्यथा ॥

तयांचे ध्यानमनन करितां । भव-निर्मुक्ता आपैसी ॥५५॥

श्रीसाईंसच्चरित. अ. २

श्रीसाईंनाथार्पणमस्तु :

श्रीसाईगाथामृत.

प्रकरण दुसरे.

— — —

(२) हेमाडपंताचा गर्वनिरास.

‘ काय चालले होते वाढ्यांत । बाद कशाचा होतां भांडत ॥

‘ काय ह्याणाले हे हेमाडपंत ॥ मजकडे पहात बोलले ॥

श्रीसाईसच्चरित २—१६३

गेल्या प्रकरणांत अहंकार कठीण व सूक्ष्म असल्यामुळे त्याचा नाश करणे किंती कठीण आहे हे सांगितले. आतां श्रीसाईबाबांनी हेमाडपंताचा अहंकार कसा पहिल्या खेपेसच नाहींसा केला हे या प्रकरणांत सांगण्याचे योजिले आहे. प्रथम हेमाडपंत हे कोण हे पाहूं,

वावांचे भक्त, शिरडी गांवांत वावांच्या भक्तांपैकी तीघेजण (त्रिकुट) एकजुटीने वागून धार्मिक वृत्तीने राहून साधुसंतांचा परामर्श घणारे असे प्रसिद्ध होते. तसेच शिरडीवाहेरदि वावांच्या भक्तांचे एक त्रिकुट(तीघेजण) प्रसिद्ध होते. वावा जेव्हां प्रथम शिरडीस आले तेथां तेथील राहिवासी श्री म्हाळसापती या गृहस्थाने ‘आवो साईबाबा’ असेहे म्हणून वावांचे सुस्वाखतम् केले. तेव्हांपासून या महात्म्याचे साईबाबा असें नांव पडले. पुढे म्हाळसापतीने आपले सोबती काशिराम शिंयी आणि आप्पा जागले यांची वावाशी गांड घालून दिली. हे तिंधेदी पुढे वावांचे पूर्णभक्त बनले. शिरडी वाहेरचे भक्त त्रिकुट म्हणजे नाना (श्री. नानासाहेब चांदोरकर) काका (श्री. हरी सिताराम दिक्षित) आणि अण्णा (श्री. गोविंद रघुनाथ दामोळकर) हे होत. यांपैकी श्री. नानासाहेब चांदोरकराना वावानी प्रथम आपल्याकडे ओहून घतले. नंतर १९०९ साली श्री. काकासाहेब दीक्षित यांना श्री. नानासाहेब यांच्या द्वारे वावांचे प्रथम दर्शन झाले. श्री. अण्णासाहेब

दाभोळकर हे वांद्रे येथे १९०३—१९०७ सालांत रेसिडेंट मॉजिस्ट्रेट असतांना त्यांचा व श्री. काकासाहेब दीक्षितांना विशेष स्नेह जमला होता. ते. दोघेजण भगवद्गीता वाचीत असतां त्यांचा असा संकेत ठरला होता की, दोघापैकी कोणास जर कोणी सत्पुरुष अगर महात्मा भेटला तर त्यांनी दुसऱ्यास ती वातमी यावयाची, या संकेताप्रमाणे श्री. काकासाहेबांनी आपल्या बाबांच्या दर्शनाची हकीकत श्री. अण्णासाहेबाना सांगितली. ती ऐकून त्यांनाहि बाबांच्या दर्शनाची उत्कंठा लागली आणि पुढील साली [१९१०] त्यांना बाबांचे दर्शन घडले आणि त्यांना हेमाडपंत हे नामाभिधान मिळाले. प्रथम त्यांची संक्षिप्त हकीकत (चरित्र) देऊन त्याना. हेमाडपंत हा किताब कसा प्राप्त झाला. हे पाहूं.

त्यांचा जन्म ठाणे जिल्ह्यांत केल्यें माहीम या गांवी कुडाळ देशस्थ गौड सारस्वत ब्राह्मण ज्ञ तीत इ. स. १८५९ साली झाला. त्यांचा आजा व पिता हे धार्मिक व देवभक्त होते. त्यांचे घरची स्थिती अत्यंत गरीबीची होती. त्यांचे मराठी शिक्षण त्यांचे जन्मगांवी झाले आणि इंग्रजी शिक्षण पांचवे इयत्तेपर्यंत पुणे येथे झाले. त्यावेळची पढिलक सर्विंहस परीक्षा ते पास झाले. घरच्या गरीबीमुळे त्यांना पुढे शिक्षण घेतां आले नाही. तसेही प्रथम त्यांनी आपल्या गांवी शाळामास्तराची नोकरी केली. त्यांचा स्वभाव, हुशारी व उत्कृष्ट कामगिरी ही त्यावेळच्या कुलाबा जिल्ह्याचे मामलेदार श्री. सावाजी चितामण चिटणीस यांचे लक्षांत आल्यामुळे त्यांनी त्यांना तलाटीच्या जागेवर नेमले. तेथून त्यांना इंग्रजी कारकुनाची जागा, नंतर अवल कारकुनाची जागा मिळाली. नंतर त्यांना फॉरेस्ट सेंटलमेंट ऑफिसर म्हणून नेमण्यांत आले. त्यानंतर भडोच मुकामी त्यांना दुष्काळ कामावर स्पेशल ऑफिसर म्हणून नेमले. हे काम त्यांनी फारच चोख केले. नंतर १९०१ साली त्यांना शहापूर गांवी मामलेदार म्हणून नेमले आणि त्यानंतर १९०३ ते १९०७ सालपर्यंत वांद्रे येथे रेसिडेंट मॉजिस्ट्रेट फस्ट क्लास या जागेवर त्यांची नेमणूक झाली. नंतर त्यांची वदली मुरवाड, आनंद (खेडा जिल्हा) बोरसद (खेडा जिल्हा) येथे होऊन तेथून पुनः ते १९१० साली वांद्रे येथे रोरिडेंट मॉजिस्ट्रेटचे जागेवर आले आणि १९१६ साली ते सेवानिवृत्त झाले.

बाबांचे दर्शन.

श्री. काकासाहेब दीक्षित यांचे सांगण्यावरून अण्णासाहेबांना बाबांच्या दर्शनाची उत्कंठा लागली हे वर सांगितले आहे. त्या प्रमाणे १९१० साली शिरडीस जाण्याचे निधित ठरले, पण एका प्रसंगामुळे त्यांचे मन लगेच फिरले. तो

प्रसंग असा-त्यांचा एक मित्र ‘गुरुपूत्र न कळभानुगढ’ आणा लोणावळयाम रहाने
होता. त्याचा एकुलता एक सुटह गुणवान पुत्र एकापैकी आजारी पडला. तेव्हा त्या
मित्राने सर्व कांही मानवी व दैवी उपाय कळन पाहिले आणि आपल्या गुरुपूत्रादि त्या
पुत्राजवळ आणून बसाविले, या सर्व गोष्टीचा कांही कायदा न हातां शेवटी त्या मुक्तमें
दगा दिला. हे वर्तमान कानी पढतांच अण्णासाहेबांच्या मनाला अति उद्दिग्रना
वाटली. ‘गुरुची उपयुक्तता ती काय, त्यांचे हातून एकुलता एक पुत्र ही वांचवना,
कर्म हेच प्रबल आहे, ललाटी लिहिलेले तेच घडून येणार तर मग गुरुच्या मांगे आं
लागा’ इत्यादि विचार त्यांचे मनांत येऊन शिरडीस जाण्याचा वेत तहकूब आला.
पण पुढे अण्णासाहेब सांगतात की “जैसे जयाचे अर्जित। नको म्हणतां चालून येते॥
होणारापुढे कांहीही न चालत। नेले मज खोंचित शिरडीम”॥ श्रीसाईमच्चरित २.११४
हा प्रकार असा घडून आला. नानासाहेब प्रांताधिकारी (डि. डे. कलेक्टर) असल्या-
मुळे ते वसईची केरी करण्यास निघाले, आणि ठाण्यावरून दादरास येऊन बसले,
वसईची-गाडी येण्यासून एक तास अवकाश होता, तेव्हां हा वेळ कसा घालवावा वा
वसईची-गाडी येण्यासून एक तास अवकाश होता, तेव्हां हा वेळ कसा घालवावा वा
विवंचनेत असतां, वांद्यास जाणारीगाडी तेथे आली आणि त्या गाडीत वसून ते
बांद्यास आले आणि मला निरोप पाठवून स्टेशनवर बोलाविले. मी भेटतांच शिरडीची
कहाणी सुरु झाली, नानानी प्रेमाने पुसले—‘साईंदर्शनास केव्हां निघणार? या कामी
आळस कां? असी टोलवाटोलवी का? आपले मन निश्चित कां नाही’—नानाची आतु-
रता पाहून अण्णा आपले चित्ती शरमले पण प्रांजलपणे त्यांची लोणावळयाच्या मित्र-
पुत्रांचा कथा सांगून आपल्या मनाची चंचलता प्रगट केली. त्यावर नानानी त्यांना
प्रेमल शुद्ध कळकळाचा बोध केला. तो ऐकतांच शिरडीगमनाची इच्छा प्रबल झाली
आणि मोठ्या आनंदानें तात्काळ निघतो, असे त्यांनी वचन दिले, तेव्हां नानानी पुढे
प्रयाण वेळे आणि त्याच दिवशी अस्तमानी अण्णानी शिरडीस जाण्याची तयारी केली.

वावांची लीला. [छोटा चमत्कार]. पुढे, दादरवर जाऊन तेथून मुंबई-मनमाड मेल पकडावी या हेतूने त्यांनी दादरचे तिकीट काढले आणि वांद्याचे स्टेशनवर गाडीत जाऊन ते बसले. गाडी आतां सुटणार इतक्यांत एक यवन अति चपळतेने गाडीत आला आणि माझे सामान—सुमान पाहून कोठे जाणार म्हणून विचारूं लागला. अण्णानी उत्तर दिले की, दादरवर जाऊन मनमाडची मेल साधणार. त्यावर तो म्हणाऱ्या—दादरवर उत्तरूं नका, मेल तेथें धांवणार नाही, बोरीबंदर गांठा. ही सूचना त्याना वेळेवर मिळाली नसती तर, मनमाडची मेल चुकून त्यांना ठरल्याप्रमाणे शिरडीस

जातां आले नसतें आणि त्याचे मनांत नानाप्रकारचे तर्कवितर्क आले असते. पण त्यांना प्रयाणयोग चांगला असत्यामुळे अवचित हा प्रकार घडला.

तिकडे शिरडीस काकासाहेब दीक्षित यांची मार्गप्रतिज्ञा करीत होते. दुसरे दिवशी दहा बाजतां आण्णा शिरडीत सादर झाले आणि टांग्यातून उताहन साक्षाते वाढवांत जाणार तोच साईबाबाचे दर्शन केव्हां घेईल आणि त्यांचे चरणी कधी मस्तक ठेवीन अशी दर्शन उत्सुकता प्रबळ झाली आणि त्यांचे मनांत आनंदलहरी उसळ लागल्या बाबा वाढ्याचे कोपन्यापाशी येत आहेत, आधी धूळभेट घ्या, मग बाबा लेंडीम जातील, नंतर स्नान वैरे आटोपून पुनः स्वस्थपणे वशीदीत दर्शन घ्या-हे एकून आण्णा, बाबा होते त्या ठायी घांईघार्डीने धावत गेले आणि त्यानी पुढे काढ केले व त्याना काय वाटले, तें त्यांच्याच शद्वांत सांगतोः—

धुळींत घातले लोटांगण पार्या । आनंद न माई मनांत ॥ १३७ ॥

नानासाहेब सांगून गेले । त्याहून अधिक प्रत्यक्ष पाहिले ॥

दर्शनें म्या धन्य मानिले । साफल्य झाले नयनाचे ॥ १३८ ॥

कधीं ऐकिली नाहीं देखिली । मूर्ति पाहनि दृष्टि निवाली ॥

तहान भूक सारी हरपली । तटस्थ ठेलीं इंद्रिये ॥ १३९ ॥

लाखलों साईचा चरणस्पर्श । पावलों जो परामर्थ ॥

तोच या जीवाचा परमोत्कर्ष । नूतन आयुष्य तेथुनी ॥ १४० ॥

ज्यांचेनि पावलों परमार्थाते । तेच कीं खरे आस आते ॥

सोयेरे नाहीत तयां परते । ऐसे निज चित्ते मानी मी ॥ १४२ ॥

साईदर्शनी हीच नवाई । दर्शने वृत्तीस पालट होई ॥

पूर्व कर्माची मावळे सई । बीट विषयीं हबुहळु ॥ १४५ ॥

अंतर्ज्ञानी व त्रिकालज्ञ वाचा

अंगी दुर्भर देहाभिमान । तेणेच वास्तवार्थीचें जनन ॥
अहंभावाची ही खूण । नाहीं त्यावीण वाद जर्गी ॥

श्रीगाईसच्चरित अ. ३-१५.

शिरडीस आल्यावर पाहिल्या दिवशीच अण्णासाहेबांचा आणि बाळासाहेब भाष्याचा मोठा कडाक्याचा वाद झुंपला. ‘गुरुची आवश्यकता’ हा वादाना विषय होतो—

पुढे यांतूनच दैव थोर कॉ कर्तृत्व थोर-प्रारब्ध व प्रयत्नवाद हा विषय निश्चाला. अण्णासाहेबांचे म्हणणे थोडक्यांत असें होतें कीं, आपली स्वतंत्रता सोडून आपण परतंत्र कां व्हावें, आपण निजकर्तव्य दक्ष असलें तर गुरु कशास हवा ज्याचे त्यानेच केले पाहिजे, न करी त्यास गुरु काय देणार. हातपाय न हालवितां जे निजणार, त्यास कुणी काय देणार, जो करील त्याचेंच सर्व आहे, आलशापरी वसून राहील तर ते दैव कसे सहन करील, ज्याचा उद्घार त्यानेच केला पाहिजे इत्यादि. बाळासाहेब भाटे याचे म्हणणे असे होतें कीं, होणार तें ठळणार नाही, मी मी बाळासाहेब भाटे याचे म्हणणे असे होतें कीं, होणार तें ठळणार नाही इत्यादि. याप्रमाणे होते, तुमची चतुराई वाजूस ठेवा, अभिमानाचा उपयोग कांहीं नाहीं इत्यादि. याप्रमाणे होते, तरी वादाचा निर्णय (नेहमीप्रमाणे) कांहीं होईना; आणि त्यापासून कांहीच राहिले. तरी वादाचा निर्णय (नेहमीप्रमाणे) कांहीं होईना; आणि त्यापासून कांहीच निष्पत्त झाले नाहीं. शेवटी दमून आणि मनःस्वास्थ्य गमावून दोधांनी वाद आटपता घेतला. शेवटी मंडळीसमवेत मशीदींत जातात तोंच बाबांनीं काकासाहेबाकडे पाहूत पुढील वाक्याण सोडला—

‘काय चालले होतें बाढ्यांत । वाद कशाचा होता भांडत ॥

काय म्हणाले हे हेमांडपंत । मजकडे पहात बोलले ॥

हे ऐकतांच आण्णासाहेब मनी चमकले. बाढ्यापासून मशीदीपर्यंत बरेच अंतर आहे. तेव्हां आमचा वाद चालला होता हे बाबांना कसें समजले. याचे त्यांना महदार्थ्य वाटले. बाबांच्या वाक्याणाने हत होऊन ते निःशद्व व लज्जावतन झाले.

श्रीसाईलीला

अन्वर्थक व भविष्य सुचविणारी संज्ञा—हेमाडपंत म्हणून बाबानी अण्णास का संबोधिले या विषयी अण्णासाहेब आपल्या मनांत विचार करून लागले, हेमाद्रिपंत या संस्कृत नांवाचे हेमाडपंत भराठी [प्राकृत] रूपांतर, हे पंत देवगिरीचे गादव वेशांतलि महादेव व रामदेव या राजांचे सुप्रसिद्ध मंत्री होते. ते विद्वान, मुर्जील असून प्रख्यात ग्रंथकार होते. जमाखांचाच्या व हिशेबाच्या चांगल्या पद्धती त्यांनी अंमलांत आणल्या, मोळी लिपीचे ते उत्पादक होते. असे म्हणतात. तेव्हां मी मूर्ख, अकुशल, अल्पमति व मंदबुद्धि असतां ही पद्धवी बाबानी मला का दिली यांतले गृष्ट त्याना समजेना, पण पुढील इतिहास पाहतां, अण्णासाहेबांना, शिरडी-संस्थानचे कागदपत्र, हिशेब, जमा खर्च ठेवावे लागतील आणि श्रीसाईम-नरितासारस्वी भक्तिसानवैराग्य पूर्ण ग्रंथ लिहावा लागेल हें भविष्य बाबानी केले आणि ते अक्षरशःखरे ठरले आहे.

आतां अण्णासाहेबांच्या शद्गांत या प्रकरणाचा उपसंहार करू

उगाच ना या पद्धवीचे दान । चतुराईचा हा सन्मान ॥
 वादावादीवरी हा वाग्बाण । अभिमान खंडण व्हावया ॥ १८४ ॥
 गळूनि जावा वादाभिमान । एतदर्थ हें अभिमान ॥
 जेथे आमरण रहावें भान , नित्य निरभिमान असावें ॥ १८५ ॥
 कृष्ण परत्रहाचें रूपडें , तयास ही गुरु करणें पडे ॥ १९० ॥
 तेथे माझी काय मात , वादावादी करावी किमर्थ ॥
 गुरुविण ज्ञानवा परमार्थ । नाहीं हा शास्त्रार्थ दृढ केला ॥ १९१ ॥

श्री, सा. स. अ. २.

श्रीसईनाथार्पणमस्तु :

श्रीसाईं गाथायत.

रोगनिवारण व ग्रामसंरक्षण.

संत देखिले अनेक | परी दलणारा हाचि एक |
गहूं पिसण्याचें तें काय सुख | त्याचें कौतुक तो जाणे ||

श्रीसाईसच्चरित. १—११६.

दलणारा एक विचित्र साधु.

१९१० सालानंतरची गोष्ट, श्रीसाईसच्चरितकार श्रीयुत गोविंद रघुनाथ उर्फ आण्णासाहेब दाभोळकर हे प्रथम १९१० साली श्रीसाईबाबांचे दर्शनार्थ शिरडीस मेले, एके दिवशीं सकाळी ते मशिदीत (द्वारकामाईंत) गेले असतां अत्यंत विस्मयकारक असा एक चमत्कार त्यांच्या दृष्टीस पडला. दंतधावन मुखप्रक्षालनादि विधि उरकून बाबानीं गहूं दलण्यास सुरवात केली. हातीं एक सूप घेऊन गव्हाच्या पोत्यासमीप जाऊन त्यांनी त्यांत एक पायलीभर गहूं काढले. दुसरा एक रिकामा गोण घेऊन तो जमिनीवर पसरला आणि त्यावर जातें बसविले आणि जात्याचा खुंटा घट करून, कफनीचा घोळ आवरून आणि अस्तन्या वर करून जात्याजवळ पाय पसरून बसले आणि खाली मान घालून. हाती खुंटा धरून वैरा रिचवृन जाते ओहूं (दळूं) लागले. बाबा अपरिग्रही व आकिंचन, त्याना ही दलण्याची उठाठेबी कशाला हवी असा विचार आण्णासाहेबांच्या मनांत येऊन त्याना महदार्थ्य वाटले. लोकहि हे साश्वर्यचित्तानें पाहूं लागले, पण आपण हे काय आरंभिले आहे असें बाबाना विचारण्यास कोणासहि थैर्य होईना. हां हां म्हणतां ही (दलणाची) वार्ता गांवांत पसरली आणे नरनारींचा समुदाय मशिदीकडे वळूं लागला. त्यांतल्या-त्यांत चार बाया जोरानें पुढे आल्या, लगबगीनें मशिदीत चढल्या आणि बाबां-बरोबर भांडून त्यांचे हातांतील खुंटा हिसकावून घेऊन त्या बाबांच्या लीला गात एकसारख्या दळूं लागल्या. बाबाहि रागावले पण त्या बायांचे प्रेम पाहून त्यांच्या रागाचे पर्यवसान अनुरागांत होऊन बाबा गालात हांसू, लागले, तेव्हां त्या बायांच्या मनांत असें विचारतरंग येऊ लागले की, बाबाना ना घरदार, ना पोर ना संसार.

मिळावृत्तीने राहणारे ते, त्याना भाकऱ्या करण्याची जरूरी नाही. तेवढीं गवती कणिक घेऊन ते काथ करणार ? ते परम कृपानु असन्यामुळे आपल्यांनी मनांचे ते हा खेळ खेळीत आहेत आणि ही सर्व कणिक आम्हांका ते घेऊन टाकणार. अशा प्रकारे त्यांनी मनांत मांडे सातखात ते दलण यंगविंदे. याप्रधाणे यांनी मनांत लोभाचा प्रवेश झाला, पण बाबांचे खेळ बाबांनाच माहीत. इतरांना त्याना अंत लागणार नाही. दलण आटपल्यावर त्या बायांनी जातें भिंतीस ठेविंदे आणि पीठ गोळा करून त्याचे चार भाग करून घेऊन जाऊ लागल्या. इतका ठेळपग्यंत स्वस्थ बसलेले बाबा आतां रागावून बोलून लागले-बायांनो, तुम्हाला चळ लागला काय, तुम्ही कोणाच्या बापाचा माल घेऊन जातां, मला लुटावयाला या फुकटखाऊ रांडा धांवून आल्या आहेत, मी काय तुमचेकहून हे गहूं उसने आणले आहेत म्हणून तुम्ही त्यांचे पीठ नेतां ? उठा हें पीठ घेऊन जा आणि गांवच्या शिवेवर नेऊन टाका. बाबांचे हे शब्द ऐकून लोभाच्या पायी फजित पावून त्या बाबा मनांत बहु चुरमुरल्या आणि आपसांत कुजवुजून शेवटी त्या शिवेवर गेल्या आणि बाबांच्या हुकुमाप्रमाणे त्यांनी ते पीठ शिवेवर फेकून दिले.

अण्णासाहेबांनी लोकांना विचारलें की, बाबांनी हें काय केले ? त्यांनी सांगितलें की, गांवांत महामारी (पटकी) ची सांथ आली होती. ह्या सांथीवर बाबांनी हा तोळगा केला. गहूं नव्हे तर महामारीच बाबांनी जात्यांत वैरिली आणि त्याचा भरडा शिवेवर टाकविला. पीठ ओळ्याच्या कांठीं टाकिले, तेव्हांपासून सांथीस ओहोटी लागली, गांवच्या लोकांचे दुर्दिन गेले. आणि गांवास शांति लाभली. हें ऐकून अण्णासाहेबांना फार कौतुक वाटले. गव्हारोगांचा काय संबंध, याचा कार्यकारण भाव जुळवावा कसा, हा ताळा कसा बसवावा, हा प्रकार सर्व अतकर्य दिसतो, याचेवर आपण कांहीं तरी प्रबंध लिहावा आणि बाबांची माधुरी कथा पोटभर गावी असें खांना वाढून खांच्या अंतरी बाबाविष्यीं प्रेम उचंवळून लागले. श्रीसाईचरित लिहण्याची प्रेरणा यापासून त्यांना झाली आणि पुढे बाबांच्या कृपेनें आणि आशिर्वादानें त्यांचे हातून श्रीसाईचरित लिहिले गेले हें बाबांचे आणि आण्णासाहेब यांचे आम्हां सर्व भक्तगणांवर किती तरी अलोट उपकार आहेत.

दलणाची कथा पुढे चालू

वर वर्णिलेला दलणाचा प्रकार ' पार्थिव ' होय. याशिवाय बाबांचा ' अपार्थिव ' अध्यात्मिक असा दुसरा एक दलणाचा प्रकार आहे. शिरडीत पांच तपे म्हणजे अजमासें साठ वर्षे बाबांचे बास्तव्य होतें असें सांगतात. इतका सर्व काळ बाबांनी इसन्या

म्ह आध्यात्मिक दळणाचा प्रकार नालू ठेणिला होता. या दळणानें जाते असे की, कर्म व भक्ति ही खाचीं दोन पेढे (तली), जान हा जात्याचा सुंदर आणि आशा या जात्यावर बाबांनी आपल्या योग—सामर्थ्यानें शेकडो नव्हे तर हजारे लांकांच्या, भक्तांच्या आधि व्याधि, दुःख दैन्य व दारिद्र्य मनस्ताप, राजस तामस दुष्ट असा पदार्थ म्हणजे अहंकार यांना दळून त्याचा चांगला भरडा (बारीक पीठ) करून भक्तांना शांति व सुख यांचा लाभ करून दिला आहे. अहंकार हा कठीण, पण तसाच तो सूक्ष्म असल्यामुळे दळून भरडून त्याचा नाश करणे हे फार कठीण काम आहे. ‘ नवल अहंकाराची गोठी । विशेषे न लगे अज्ञानापाठी । सज्जानाचे झोबे कंठी । नाना संकटी नाचवी ॥ (ज्ञानेश्वरी १३—८३) यांत श्रीज्ञानेश्वरानें सांगितल्याप्रमाणे अहंकार हा मोठमोळ्या ज्ञानी पंडितांना त्रास देतो. बाबांनी प्रथम आपल्या अहंकाराला केव्हांच तिलांजली देऊन टाकली होती. याविषयी खालील ओँब्या पहा—

भक्तकणवा बाबांची बाणी । बद्री झाली अति लीनपणी ॥
 “ दासानुदास मी तुमचा ऋणी । निवालों दर्शनीं तुमचिया ॥
 ही एक तुमचीच कृपा मोठी । झाली मज तुमचे पायांची भेटी ।
 किडा मी तुमचे विष्टे पोटी । धन्य मी सृष्टी तेणे नीं ॥ ”
 काय बाबांची ही लीनता । नम्रपणाची ही हौस चित्ता ।
 काय ही उच्च निगमिमानता । शालीनता ही तैशीच ॥

श्रीसार्वसच्चारित. १०—१०, ११, १२.

बाबांनी आपल्या अहंकाराचा चुराडा केला, तसा इतरांच्या भक्तांच्या अहंकाराचा चुराडा केल्याची कथा पुढे येणार आहे. ह्या त्यांच्या आध्यात्मिक दळण लीलेमुळे बाबा आमच्या अल्पमतीस, ते साधु नसून पतीतपावन, दीन दयाघन, परमकारणिक पठगुणेश्वर्य भगवान असे बाटतात. आम्हासच नव्हे तर इतर पुष्कळांनाहि ते तसे बाटतात हे आही पाहिलेले आहे. ‘ दळणारा विचित्र साधु ’ म्हणून ‘ सुतोबाब ’ करणाऱ्या अण्णासाहेबांना पुढे ते कसे दिसले याविषयी त्यांचे उद्धार पहा—

कोणी महणोत भगवद्दक्ष । कोणी महणोत महामागवत् ,
परी आम्हांस ते साक्षात भगवंत । मूर्तिमंत वाटले ॥

—श्रीसाईसच्चरित. ११-२५

जे पूर्णब्रह्म सनातन । स्वयंज्योती निरंजन ।
पाहून ऐसे साईचे ध्यान । सुप्रसन्न मन ज्ञाले ॥

—श्रीसाईसच्चरित. १८-४१

अगाध साईनाथाचा महिमा । अगाध तयांच्या कथा परमा ।
अगाध साईचरित्राची सीमा । मूर्त परब्रह्मावतार ॥

—श्रीसाईसच्चरित. २१-१२६

साईसमर्थ ब्रह्म सनातन । ब्रह्मलिखित तयाचे वचन ॥
पाहील जो विश्वास ठेवून । घेईल पूर्ण अनुभव तो ॥

श्रीसाईसच्चरित. ३१-८५

यश श्री औदार्य_ज्ञान । शांती वैराग्य हे षडगुण ॥
ईहों श्रीसाई भगवंत पूर्ण । ऐश्वर्यं संपूर्ण हरि जैसा ॥

श्रीसाईसच्चरित. ४१-१७

अमरावतीचे सुप्रसिद्ध देशभक्त विद्वान व अनुभवी वकील श्री. दादासाहेब
खापडे हे राववहादुर एम. ढब्ल्यु. प्रधान यांच्या Shri Sai Baba of Shirdi
या इंग्रजी ग्रंथाच्या प्रस्तावनेत (पान ३) काय म्हणतात तें पहा—

“ He appeared to know the inner most thoughts of every-body, relieved their wants & carried comfort to all. He fulfilled my idea of God on earth.”

अर्थ—प्रत्येकाच्या अंतःकरणांतील विचार त्यांना (बाबांना) कळत असत, त्यांनी सर्वांच्या गरजा (दुःखे वगेरे) नाहीसे करून सर्वांना सुखसमाधान दिले. बाबा म्हणते आ भूतलावर वावरणारे प्रत्यक्ष देव होत अशी माझी पक्की खात्री आहे.

श्रीदासगणू महाराज श्रीसाईंनाथस्तवन. मंजरीत बाबांविषयी काय म्हणतात
ते पहा—

जगाचे आद कारण, जे का विमल चैतन्य ॥
ते तुम्हीच अहा दयाघन। विश्व हा विलास तुमचाची ॥ १७ ॥

बाबा हे केवळ साधु नसून प्रत्यक्ष परमात्माच होते याविषयी आणखी अनेक जणांचे उतारे देतां येतील. पण त्यांची आवश्यकता दिसत नाही. जे कोणी बाबांचे चरित्र व त्यांची लीला बाचतील आणि त्यांचेवर श्रद्धा ठेवून त्यांना शरण जातील त्यांना आजही आमच्या वरील विधानानाचा अनुभव येईल.

टीप:—[असे अनुभव अनेकांना सध्यां येत असल्याबद्दल आमचे मित्र श्रीयुत नरसिंहस्वामी यांनी लिहिलें इंप्रजी पुस्तक अवश्य पहावें] अशी खात्री देऊन हे प्रकरण पुरे करितो.

श्रीसाईंनाथार्पणमस्तु ॥

श्री सद्गुरु साईनाथ

श्री सचिदानन्द सद्गुरु आधुनिक श्रीसंतचडामणि श्री साईबाबा महाराज संस्थान शिंडी ता. कोरपगांव, जि. अहमदनगर यांचा सालावाड प्रमाणे श्रीगुरुपौर्णिमा उत्सव आषाढ शु॥ १५ शके १८६३ मंगळवार ता. ८ जुलै १९४९ रोजी श्री क्षत्र शिंडी येथे महाराजांच्या मंदीरांत होणार आहे. तरी या समयी आपण कृपाकरून आपल्या कुटुंबांतील वालगोपालांसह व मित्रमंडळीसह श्रीच्या तीर्थप्रसादास अवश्य यावे अशी नम्र विनंती आहे.

उत्सवाचा कार्यक्रम

ता. ७ जुलै, आषाढ शु. १४	सोमवार-नियमित कार्यक्रमाव्यति-
	रिक्त दोनप्रहरीं कीर्तन व रात्रौ रथ.
" ८ " "	१५ मंगळवार-प्रातःकाळी अभिषेक. नंतर श्रीचे समाधीस मंगलस्नान, पूजा, आरती व प्रसाद भोजन. सायंकाळी कार्तन व रात्रौ पालखीची मिरवणुक.
" ९ " "	१ बुधवार-सकाळी श्रीची पूजा, गोपालकाला व तीर्थप्रसाद.

श्री साईबाबा शिंडी संस्थान कमिटी मार्फत.

आपला नम्र

शिंडी,

ता. २३ जून १९४९

सेवेशीं साईदास

केशव गोपाळ बुटी.

* ०००००० ०००००० ०००००० ०००००० ०००००० *

मूल्याः—जरुरीप्रमाणे कार्यक्रमांत फेरफार करणेत येईल.
वर्गण्या श्रीमंत शिंडी

ANNOUNCEMENT.

16

Shri Guru Paurnima (Ashadha Shuddha 15) Utsava for the shaka year 1863 of Shri Sadguru Sai Baba will as usual be celebrated at His shrine at Shirdi, Taluka Kopargaon, Dt. Ahmednagar, by his devotee Shrimant Buti, the well known millionaire of Nagpur (C. P.), on behalf of the Shirdi Sansthan Committee. All devotees of Sai Baba are invited to attend and partake in the celebrations which will commence from Monday the 7 th and terminate on Wednesday the 9 th of July 1941.

Contributions should be made through either Shrimant Buti (Sitabardi, Nagpur.) or Hon. Secy. (37 Charai Rd.. Thana) and Treasurer (R. V. Ghaisas T. J. T. Bldg. No. 2. Gokhale Rd. North, Dadar,) of the Sansthan and receipts obtained.

S. N. Kharkar,

Hon. Secretary.

Shri Sai Baba Shirdi Sansthan

जादा नोटीस.

भक्तांनी आपली नावे व पत्ते सुवाच्य मराठीत अगर इंगर्जीत (कॅपिटल लेटर्सने) लिहीत जावे. मराठी अगर इंग्रजी भाषेव्यतिरिच्छ पत्रव्यवहाराची संस्थान यांकीन व्यवस्था होणार नाही.

संस्थान मार्फत उरकली जाणारी सर्व साधारण धर्मकृत्यें व त्या प्रित्यर्थ किमानाकडे आगाऊ पैसे पाठविणे त्याची यादी:—

रु. आ. पै.

अभिषेक	०—८—०
लघुऋद्र	४—०—०
आर्चन	२—०—०
पूजा आरती	०—८—०
नैवेद्य	१—४—०
नैवेद्य ब्राह्मण भोजनासह	२—०—०
गरीबास अज्ञदान	५—०—०

वरील प्रमाणे आगाऊ ध. कृ. करितां पैसे आलेस ध. कृ. उरकून भक्तांस प्रसाद उदी रूपाने पाठविणेत येईल.

बाबांचे उदीची किंमत व्यक्त करणे शक्य नाही. इतके मात्र कळविणेची जरूरी वाटते की उदी हें भस्म नव्हे. बाबांचे प्रथेप्रमाणे उदी थोडे प्रमाणांत प्रसाद रूपाने पाठविणेत येईल. जास्तीत जास्त पसाभर उदी धुनीतून घेणेस भक्तास मुभा आहे. त्याच प्रमाणे धार्विक मागणीने जास्तीत जास्त ५ ते १० तोळे उदी त्याचे पोष्टाचे खर्चास आगाऊ पैसे आलेस पाठविणेत येईल. तीर्थ पोष्टाने अगर रेलवेने पाठविणेत येणार नाही. समक्ष आलेले भक्ताने पाहिजे तर स्वतः घेऊन जाणेस हरकत नाही.

भक्तांचे ध. कृत्यांचे प्रसाद वगैरे पोष्टाने पाठविलेले न मिळालेल्या बच्याच तकारी येतात तरी प्रत्येकवेळी ३ आणे रजिस्ट्रेशन फी अलाहिदा पाठविलेस भक्तांचे नावे खाना होणारे प्रसाद वगैरे गहाळ न होता ज्याचे त्यास निर्विवाद पोचताल.

सचरित, सगुणोपासना, प्रधान पुस्तक व्यतिरिक्त इतर अन्य भाषेतील बाबांचे
विषयीच्या पुस्तकां करितां —

लदारकानाथ आणि कंपनी, ५५ स्ट्रोथन मूदीया

मुदाली रस्ता, मद्रास.

रंगति चित्रे, लॉकेटस वगैरे करितां —

श्रीराम आणि कंपनी

३५ अँडरसन रस्ता, मद्रास.

व सौ. इंदिराबाई सुवै यांचे व्दारका माईतील बाबांचे

तैलाचित्राचे रंगीत चित्रा करितां —

दा. वि. सांबारे,

विले—पाले

मुंबई २४.

या पत्त्यावर लिहावें

शिरडी,
ता. १६-६-४१ } }

श्री. ना. खारकर.
ओ. चि.

अनुभव

कांहीं भक्तांचे अनुभवः

१

हावेरीचे असिस्टेंट डेप्युटी इन्स्पेक्टर श्री. रायज्ञायर श्री. साईबाबांचे अन्यतम भक्त आहेत. ते मुळचे बेळगांवचे राहिवासी असल्यामुळे त्यांना हावेरीला बदली होणे पसंत नव्हते. त्यावेळेस त्यांची मनःस्थिती विलकूल स्थिर नव्हती. त्यांनी श्री. नरसिंह सरस्वतीनी लिहिलेले बाबांचे चरित्र बाचण्याचा परिपाठ ठेवला व एका मित्राकडून बाबांची उदी मागविली. कांहीं दिवसांनी इष्ट तो परिणाम होऊन त्यांची बदली पुन्हां बेळगांवलाच झाली.

२

श्री. साईबाबांच्या भक्तमंडळीपैकी एकाच्या मुलाचे टॉनिसलूचे ऑपरेशन आठ वर्षांपूर्वी झाले. पण त्याचा योग्य तो परिणाम झाला नाही. वेळोवेळी नाकांतून पू बाहुन त्यास अतिशय त्रास होऊं लागला. मोठमोळ्या डॉक्टरांचे सर्व उपाय हरले. शेवटी त्या भक्ताने मुलास बाबांची उदी देण्यास सुरवात केली. बाबांच्या कृपेने त्या मुलाची व्यथा पूर्णपणे दूर होऊन सर्व त्रास टळला.

३

सेवनिवृत्त झालेल्या एका पोस्ट-मास्तराना दाभोळकरांचे साईचरित्र वाच-
ण्याचा गोग आला. प्रंपचाच्या अनेक भानगडीमुळे हे गृहस्थ अत्यंत अस्त झाले होते.
त्यांच्या थोरल्या मुलांस नौकरी नसल्यामुळे त्याचा व त्यांच्या कुटुंबाचा भार या वृद्ध
गृहस्थावरच पडे. शेवटी कंटाकडून त्यांनी बाबांची अत्यंत करुण भावाने प्रार्थना करण्यास

सुरवात केली, इत्यातच्चारे बाबांनी त्यांग प्रार्थना चालू ठेण्यास मांगून कष निवारण करण्याचे आश्वासन दिले.

हाळूं हाळूं त्या गृहस्थाची मांपत्तिक स्थिती सुधारली व मुकाय नोकरी लागून सर्व कांठी निवारण करण्याचे आश्वासन दिले. आज स्थिरस्थानवर झाले. पुढे कांही दिवसांनी त्यांच्या शोरल्या मुलांग बाबांनी दर्शन दिले. आज भितीस हे कुटुंब बाबांची मनोभावाने भाऊ करित आहेत.

या सर्व उदाहरणांवरून साईबाबांच्या अतर्वर्य शक्तीची महति पढून येते. ते आपल्या हस्ताने परत येत नाहीत.

हावेरीचे एक वृद्ध वकील डोळ्याच्या विकारापासून बरीच वर्ष ऑजारा होते. त्यांच्या डोळ्यांतून पूवासारखा पांढरा पदार्थ खावत असे. सर्व उपाय हरल्यानंतर ते गृहस्थ अस्यांत निराशमाय स्थितीत असतांना; त्यांच्या एका मित्रानें त्याना बाबांच्या छबीची पूजा करण्यांस सांगितले. पुढे त्यांनी बाबांची उदी मागवून त्याचा योग्य उपयोग केल्यानंतर त्यांची व्यथा बरी झाली. बाबांच्या आशिर्वादाने त्यांना शारिरिक व मानसिक स्वस्थ्य लाभले.

अनुभव

श्रीयुत यृ. वी. नारायणराव, न्यू दिल्ली यांनी समक्ष कळविलेला अनुभव. माझी ही बरोबर श्रीचे दर्शनास आलेली मुलगी, जी श्रीपुढे संस्थान गवयास घेऊन बेळोवेळी गायनाची हजेरी देत आहे व तन्मय होऊन जात आहे ती हाळी इंटरमध्ये आहे. मॅट्रिक्यूलेशन वर्गात असतां हिचा अभ्यास फारच कच्चा होता व मी रु. ५० पर्यंत दंऊन शिकवणी ठेवणेस तयार असतां कोणीही मास्तर तिचा अभ्यास कच्चा असलेमुळे तिची शिकवणी पतकरणेस तयार होईना. परंतु तिचे स्वप्नात एक फकीर येऊन तिला परिक्षेचे पेपेर्स रोज आगाऊ सांगे व ती पास झाली. हाळी तिचे वय १५।१६ वर्षांचे असोन कॉलेजमध्ये ती दर परिक्षेस पास होत आहे. व तिची भक्ती बाबांचे ठिकाणी फार आहे. माझा मुलगा मिळीटरीमध्ये चागले हुद्याचं नोकरीवर आहे व तो इंजिनियर लढाईवर गेलेपासून त्याचा नक्की पत्ता न कळता तो खुशाल आहे इतकीच खबर मिळत असलेमुळे मी काळजीत

होतो. याच कामाकरितां पुण्यास येऊन नुकताच परत जात असतां मुलगी वरोवर होती व मनमाड स्टेशनवर गाढीचे घोटाळ्यामुळे थांबावे लागले असतां मुलीचा आग्रह पहून मी शिरडीस दर्शनास आले. वाटेत गाढीत लक्खर खात्यांतील एका अमलदाराची सहज भेट होऊन परस्पर नांवे उद्योग खुलासा होतांच त्या अमलदाराने माझे नांवावरून अभूक अभूक नांवाचे गृहस्थ इंजिसमधें चांगले हुद्यावर असलेचे सांगून (ते प्रहस्थ म्हणजे माझाच मुलगा) व तो खुशाल असून नोकरीत त्याचा अमलदारांत चांगला बोलवाला असल्याचा खुलासा त्या प्रहस्थाकडून मजला कळला व माझी काळजी दूर ज्ञाली ही वाबांचीच लीला असें मनांस पद्धन आपण मुलीचे इच्छेप्रमाणे शिरडीस जात आहो ही योजना तरी वाबांचीच. शिरडीत दोन दिवस राहून मुलीने आपले मनोदयाप्रमाणे सुस्वर गायनाची श्रीपुढे हाजिरी देऊन आपले मनास समाधान संपादन केले व मला माझ्या मुलाचे कुशल व सुस्थितीची खवर मिळाली. दर शुक्रवारचे दुधाचे श्रीस अभिषेक व मी पूर्वी श्रीपुढे समया लावणेस सुरु केलेल्या चालू ठेवणेस सांगून परत जात आहे. माझी भावना श्रीपुढे चालू केलेली माझी अल्पसेवा चालू ठेवलेस मुलाची काळजी करणेचे कारण नाही अशी आहे. श्रीसाईवाबांची लीला अगाध आहे.

श्रीसाईबाबा शिरडी संस्थानांत विक्रीकरितां पुस्तके.

—*००*—

(१) सच्चारित	किं. रु. ३॥
(२) दासगणूकत श्रीसाईनाथ स्तवन मंजरी	
(३) „ (अध्याय)	
(४) सगुणोपासना	८=
(५) प्रधान पुस्तक (इंग्रजी)	१
(६) शिरडी गाईड („)	८=

[७] R. Vanchinathan, [30, N V. Chetty street,
Triplicane, Madras] for the coloured Pictures

वर्णिल पुस्तकांकरितां व बाबांचे विश्वसनीय फोटो बगैर करितां खालील पत्त्यावर
लिहून खुलासा घेण:—

(१) कारकून, शि. संस्थान, मु. शिरडी व पो. राहते जि. अहमदनगर

(२) रा. रा. रामचन्द्र वासुदेव घैसास,
एडिटर, साईलीला, गोखले रोड (नोर्थ)
दादर, मुम्बई १४.

सौ. इंदिरावाई सुवेंचे बाबांचे रंगित चित्र रा. रा. दा. वि. सांबारे, विलेशाळे.
यांचेकडे मिळेल.

रा. रा. वामनराव प्राणगोविंद पटेल, हृडमास्तर सोसाईटी हायस्कूल, उमरठे जि.
केरा यांचेकडे मिळणारी पुस्तके:—

(गुजराठी) मनाचे श्लोक, हरीपाठ व गुरुस्मृती.

डॉ. व्हा. रघुनाथ L. M. & S. वांद्रा यांचेकडे

श्री. साईनाथ भजन माला (श्रमिती सावित्रीबाई तेंडुळकर कृत) मिळेल.

All correspondence regarding Shri Sai Leela should be addressed to Editor, Sai Lila, Gokhale Road (North), Dadar, Bombay 14.

छातीचे विकारावर
सांडू ब्रदर्स यांचे

हार्टिना

Regd.
(HEARTINA)

HEARTINA

excellent Heart Tonic

छातींत कळा येण, सुई टोंचल्या
सारखें वाटणे, छातींत घवराट
होणे, फुफ्फूस विकार, High
Blood Pressure इत्यादि विका-
रांवर रामबाण.

वा. किं रु. ३ (ट. ख. नि.)

सविस्तर माहितीसाठी लिहा:

द. कृ. सांडू ब्रदर्स, चैंबूर लि.
आयोपथि कारखाना.

चैंबूर—मुंबई.

मूलना:—कोणाय जाहिराती देणे असल्याम स्थालील पत्त्यावर पत्रब्यवहार करावा.
रामचंद्र वासुदेव घेसाम ले, टिळक ज्युविली ट्रस्ट बिल्डिंग नं. २ गोखलेरोड
नोंदी, दादर.